

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ

для вихованих дітей

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ для вихованих дітей

Ознайомте вашу дитину з правилами етикету!
Ця чудово ілюстрована книжка допоможе вам у цьому.
Малюк дізнається, як поводитися у театрі й у музеї,
у гостях і вдома, у міському транспорті,
на вулиці та, звичайно, у школі.
Цікаві й повчальні історії із життя юних школярів
підкажуть дитині, як треба чинити в різноманітних
ситуаціях, а як вести себе не слід,
пробудять у неї бажання бути ввічливою,
уважною та чуїною до оточуючих людей.

www.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-8284-4

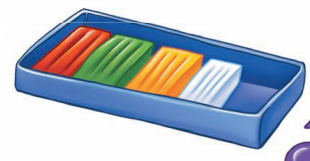
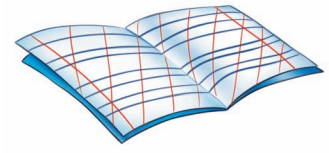

9 789661 482844

На вулиці. У транспорті.
У театрі. У школі. У гостях. Вдома

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

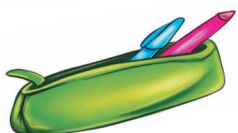

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ

для вихованих дітей

ХАРКІВ 2015 **КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ**

УДК 373.167.1:39

ББК 87.774

П-30

Жодну з частин даного видання не можна
копіювати або відтворювати
в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Художник *Альона Гарбуз*

Дизайнер обкладинки *Влада Михайлова*

Переклад *Володимира Верховня*

Навчальне видання

ПЕТРУЛЯ Павло Вікторович

Правила поведінки для вихованих дітей

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *О. В. Трефілова*
Відповідальний за випуск *О. М. Сомова*
Редактор *І. І. Коновалова*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *І. О. Гнідая*
Коректор *Л. А. Зеленська*

Підписано до друку 12.11.2014. Формат 70х100/16.

Папір офсетний. Гарнітура «TextBook».

Ум. друк. арк. 10,32. Наклад 8000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано
у ПАТ «Білоцерківська книжкова фабрика»
09117, м. Біла Церква, вул. Леся Курбаса, 4
впроваджена система управління якістю
згідно з міжнародним стандартом DIN EN ISO 9001:2000

ISBN 978-966-14-8284-4

- © Петруля П. В., 2015
- © DepositPhotos.com / Olga_Lebedeva, Dazdraperma, AnnMei, обложка, 2015
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2015
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2015

РАНКОВІ КЛОПОТИ

Прочинися двері, і в кімнату заглянула мама:

— Доброго ранку, донечко! Пора вставати.

Марійка невдоволено буркнула щось у відповідь. Як вона не любила ці хвилини, коли мусиш розлучатися із солодкими снами і вилазити з-під теплої ковдри! Та нічого не поробиш — сьогодні не вихідний і треба йти до школи.

Чому ж учора ввечері спати зовсім не хотілося, навпаки — кортіло погратися з улюбленою лялькою? Мама кілька разів нагадувала, що час лягати, але Марійка на її слова не зважала.

Тим часом із сусідньої кімнати чулося, як мама голосно будила Костика. Увечері він теж «тримав оборону» до останнього, намагаючись ще разок зіграти у свою улюблену «стрілялку» на комп'ютері. Аж коли мама розсердилася не на жарт, вони з братом почимчикували готуватися до сну.

ПРАВИЛО

*Лягай спати вчасно, тоді
вранці ти легко прокинешся
і тобі не доведеться
виправдовуватись перед
учителькою
за спізнення.*

Марійка нарешті встала з ліжка. У кімнату зазирнув брат:

— Привіт, сестричко. Зарядку робитимеш?

— Доброго ранку, Костику. Може, завтра?

— Годі лежнем лежати. Ходімо! Зробиш зарядку — одразу сон проженеш. Інакше весь день будеш, як сонна муха.

Марійка попленталася за братом у його кімнату. Костика, на відміну від неї, примушувати робити зарядку не доводилось. Він прагнув бути сильним і спритним, тож ніколи не віднікувався від зарядки.

Дівчинка неохоче стала повторювати за братом вправи, та не минуло й п'яти хвилин, як сонливість кудись поділась, і її рухи стали набагато енергійнішими. Все-таки є користь від зарядки — сон і справді як рукою зняло!

Коли Марійка і Костя робили останню вправу, з кухні почувся мамин голос. Вона кликала їх снідати.

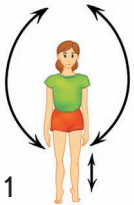

ПРАВИЛО
*Зроби вранці кілька фізичних вправ,
і ти матимеш заряд бадьорості на цілий день.*

Корисні поради

КОМПЛЕКС РАНКОВИХ ВПРАВ

1. Потягнулися вгору, до сонечка: стали на носочки, руки вгору — вдих, опустили руки, розслабилися — видих. Повторити кілька разів.
2. Опустили голову на груди і повільно «перекочуємо» її з правого плеча на ліве. Повторити 7—8 разів.
3. Голова прямо — вдих, повертаємо голову вліво — видих. Повернулися у вихідне положення. Вдих — і на видиху поворот голови вправо. Повторити 7—8 разів.
4. Піднімаємо плечі до вух. 4 рази одночасно, потім 4 рази по черзі то праве плече, то ліве. Ще раз спочатку. І ще раз!
5. Руки на плечі: лікті описують кола вперед. Повторити 7—8 разів. Тепер те саме, але обертання робимо назад.
6. Руки на поясі: нахили вправо і вліво. Наче маятник, що прокидається, — амплітуда нахилів збільшується поступово.
7. Кілька нахилів уперед. Повільно, не поспішаючи. «Прокидається» і розтягується хребет.
8. Присідання. Повторити 7—8 разів. Можна ще стільки ж. Чудово!

1

2

3

4

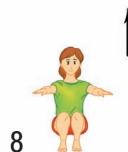
5

6

7

8

Діти вмилися і поспішили на кухню. Снідали вони утрюх: тато ще не повернувся з відрядження. Діти швиденько впоралися з корисною вів-сяною кашею, і тепер можна було бігти збиратися до школи. Та ба! Ма-ма строго нагадала:

— Любі мої, не забувайте, що треба ще почистити зуби.

Це вже зовсім неприємна процедура! Хай там ще вмитися, але чисти-ти зуби... Малорадісне і нудне заняття...

Корисні поради

ВЧИМОСЯ ПРАВИЛЬНО ЧИСТИТИ ЗУБИ

- ❁ Зуби треба чистити двічі на день — вранці після сніданку і ввечері пе-ред сном. Чистити їх треба 3 хвилини.
- ❁ Зуби чистять у напрямку від ясен до вершини зуба, тобто нижні — знизу вгору, верхні — згори вниз. У корінних зубів чистимо й жуваль-ну поверхню — коловими рухами. Не забуваймо про ясна — їх тре-ба помасажувати.
- ❁ Намагаймося не рухати щіткою то в один бік, то в другий, щоб зуб-ний наліт не потрапив у міжзубні проміжки. Через це з'являється не-приємний запах з рота і розвивається карієс.

Раптом Марійка згадала, які жахливі мікроби аж трусяться, хочуть знищити зуби на плакаті у шкільному медпункті. Зітхнувши, вона попленталася у ванну — розправлятися з підступними мікробами. Скорохвацький Костик уже повертався звідти. І як він так швидко справляється? Хотілося б подивитися, як він чистить зуби.

Через п'ятнадцять хвилин умита, причесана й одягнена Марійка була готова йти до школи. А брат усе ще порпався у своїй кімнаті.

— Костику, що ти там робиш? Пора виходити, бо спізнимося.

— Зараз, зараз, — відгукнувся хлопчик.

Справді, не розповідати ж Марійці, що спочатку він шукав шкарпетки, які десь запропали. А в останню мить згадав, що сьогодні на урок праці потрібно принести пластилін. На місці його не виявилось, і лише через п'ять хвилин він знайшовся у кошику з іграшками.

ПРАВИЛО

Клади речі на місце, і тоді їх не доведеться похатцем шукати, поспішаючи у справах. Портфель обов'язково складай з вечора, інакше неодмінно щось та забудеш.

— Ну ось, я готовий, — радісно повідомив Костя. — Побігли!

ХИТРЕ ЗАПИТАННЯ

Як ти думаєш, скільки часу потрібно чистити зуби?

1. 1 хвилину.
2. 3 хвилини.
3. 10 хвилин.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Ось ти і закінчив читання цієї книги. А тепер час перевірити свої знання. Для цього дай відповіді на запитання.

Ти отримав подарунок у день свого народження. Як ти вчиниш?

1. Подякуєш за подарунок і відкладеш його, щоб роздивитися потім, коли гості розійдуться.
2. Відкриєш, покажеш усім присутнім, похвалиш.
3. Сховаєш під подушку і нікому не покажеш.

Твій друг, перебуваючи в тебе в гостях, випадково розбив твою улюблену чашку. Як ти вчиниш?

1. Вимагатимеш завтра ж купити тобі таку саму.
2. Попросиш товариша піти додому.
3. Заспокоїш друга, сказавши, що все добре, і постараєшся відволікти від неприємної ситуації.

Ти їдеш у переповненому автобусі і сидиш біля вікна. На зупинці в автобус входить літня жінка з важкими сумками в руках. Як ти вчиниш?

1. Відвернешся до віконця і станеш пильно розглядати пейзаж за вікном.
2. Голосно станеш вимагати, щоб хтось інший поступився місцем.
3. Поступишся жінці місцем.

Ти з'їв на вулиці шоколадку. Як ти вчиниш з паперовою обгорткою, якщо поруч не виявиться смітєвого бака?

1. Згорнеш папірець і покладеш в кишеню або сумку, щоб викинути вдома у відро для сміття.
2. Непомітно кинеш папірець в траву або куці біля тротуару або прямо на тротуар.
3. Подаруєш паперову обгортку перехожому.

Ти катаєшся на новенькому велосипеді у дворі. Друг попросив у тебе дозволу трішки покататися. Як ти вчиниш?

1. Додаси швидкості і помчиш у сусідній двір.
2. Скажеш, що велосипед потрібен тобі самому, ти ще не накатався на ньому вдосталь, а другу даси покататися завтра.
3. Даси товаришу свій новенький велосипед зараз же.

Ти підходиш до дверей школи одночасно з твоєю вчителькою. Як ти вчиниш?

1. Відкриєш двері і, притримуючи їх, пропустиш вчительку вперед, і лише потім зайдеш сам.
2. Зайдеш у двері першим і закриєш їх перед носом у вчительки.
3. Будеш чекати, коли перед тобою відкриють двері.

Ти підходиш до свого поїзду і бачиш, що літня сусідка насилу несе важкі сумки. Як ти вчиниш?

1. Привітаєшся і, обігнавши сусідку, зайдеш в під'їзд.
2. Порівнявшись з сусідкою, поцікавишся, що вона несе в сумках.
3. Допоможеш жінці донести важкі сумки до квартири.

Твій дідусь пригостив тебе чіпсами. Як ти вчиниш?

1. Забувши подякувати, відкриєш пакет із чіпсами і станеш їх їсти.
2. Подякуєш дідусеві і, розгорнувши пакетик, запропонуєш і йому похрумтити смачною підсмаженою картоплею.
3. Сховаєшся чіпси і з'їси їх, коли нікого не буде поруч.

У гостях господиня пригощає тебе стравою, яку ти не любиш. Як ти вчиниш?

1. Скажеш, що терпіти не можеш цю страву і попросиш замість неї що-небудь інше.
2. Нічого не пояснюючи, скажеш, що цю страву ти пропустиш і почекаєш, коли подадуть іншу.
3. Будеш їсти і морщитися.

У гостях тобі подали дуже гарячий суп. Як ти вчиниш?

1. Станеш думати на нього і помішувати ложкою.
2. Почекаєш, поки суп охолоне.
3. Поставиш його в холодильник.

У переповненому транспорті якийсь чоловік наступив тобі на ногу. Що ти будеш робити?

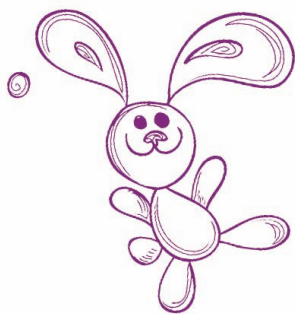
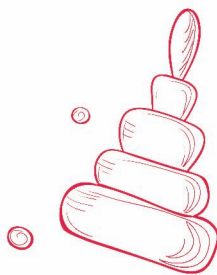
1. Зробиш страшну гримасу, щоб налякати його.
2. Будеш його штурхати, щоб зіштовхнути зі своєї ноги.
3. Ввічливо попросиш трішки відсунути.

Ти прийшов до театру. Під час вистави тобі захотілося їсти. Що ти будеш робити?

1. Дочекаєшся антракту і підеш у буфет.
2. Підеш у буфет, не чекаючи антракту.
3. Дістанеш із кишені шоколадку і з'їси її під час вистави.

Ви з мамою йдете зі школи. Тобі кортить розповісти мамі новини зі свого шкільного життя, але ви раптом зустрічаєте мамину подругу. Жінки починають розмову. Що ти будеш робити?

1. Спокійно почекаєш, поки дорослі закінчать розмову, і вже потім розповіси мамі новини.
2. Попросиш дорослих звернути на тебе увагу і розповіси все, що хотів.
3. Скажеш, що в тебе раптово заболів живіт, і тому вам потрібно терміново йти додому.

ЗМІСТ

Ранкові клопоти	5
У школі	10
На вулиці	21
У транспорті	27
У театрі	30
У музеї.	37
У крамниці	43
У гостях	54
У метро	64
У зоопарку	69
Приймаємо гостей	81
Самі вдома	102
На природі	113
Тестові завдання	122

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб
“Клуб Сімейного Дозвілля”»

61140, м. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київська філія

04073, м. Київ, просп. Московський, 6, кімн. 35,
тел. +38 (067) 575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеська філія

65017, м. Одеса, вул. Малиновського, 16-А, кімн. 109
тел. +38 (067) 572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88

e-mail: support@bookclub.ua

Інтернет-магазин: www.bookclub.ua

«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Петруля П. В.

П-30 Правила поведінки для вихованих дітей / Павло Вікторович Петруля ; худож.
А. Гарбуз. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. — 128 с. :
кольор. іл.

ISBN 978-966-14-8284-4

УДК 373.167.1:39
ББК 87.774